

РУСЛАН

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редация, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Передплата
на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.
За границею:
на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 10 сот.

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — 3 Русланових псалмів М. Пашкевича

Зимова сесія державної ради.

(X) В середу зачинає посольська палата держ. рад зимову сесію. Як небудь можна було сподівати ся, що бар. Бінерт явить ся на новій сесії з парламентарним кабінетом, не справили ся сї надії, а в палаті появил ся тимчасове урядниче міністерство в дотеперішнім складі. Сим разом не вперше вже потверджує ся приповідка, що в Австрії нічо не в так тривке, як провізорія, а особливо з огляду на сучасне внутрішньо-політичне положенє не годить ся маловажити тривкості теперішнього кабінету. Можна навіть сказати, що як раз тимчасовий характер кабінету запевняє єму довшу тривкість, бо противники урядничих міністерств будуть терпеливіші і не будуть єму робити таких трудностей.

Міністерство бар. Бінерта застає з почином нової сесії держ. ради зовсім змінене положенє внутрішньо-політичне, як було перед Різдом, а навіть, як було перед почином останної сесії осінної. Тоді мало міністерство важні держ. коначности (бюджет, провізорію, повновластний закон що до торгових договорів і предлогу про прилуку Босни) перевести в держ. раді і мало тим вельми утрудне-

ну свободу діланя. Тепер має міністерство розв'язані руки і не має коначности наставати на зєдненє парламентарних сторонництв в коаліцію чи в концентрацію. Дневний порядок не є обложений правительственними предлогами і послі могли би се використати для важних справ, колиб дневний порядок не був затарасований наглими внесеннями (21). Предлоги про побір новобранців, про прилуку Босни і удержавленє залізниць прийдуть на чергу аж в марці, а тепер бачиість послів буде звернена на інші справи.

В Празі в дирекції почт настало, як ми вже звіщали, пересилєнє. Заіменованій там віцепрезидентом дирекції, Німець С в о б о д а, вважав своє становище політичним придбанєм для береженя німецьких інтересів. Коли доси урядники в дирекції полагоджували всякі ческі поданя чеською мовою, почав Свобода натискати на урядників, що внутр. урядованє має відбувати ся по німецьки, і велів всі чеські поданя перекладати на німецько а се викликало страдальний опір і забаченє всіх справ і довело до того, що п. Свобода подав ся о відставку.

Німецькі днівники накликують послів, що би виступили в обороні С в о б о д и, а ціла справа зовсім не причинає ся до

злагоди суперечностей, чого належало би бажати з огляду на змаганя правительства в язиковій справі, перед якою тепер опинить ся держ. рада.

Головною справою, перед якою тепер опинила ся держ. рада, буде іменно язикове питанє, котрого управильненє бажає перевести бар. Бінерт. Спис членів анкети німецько-чеської, котра буде радити під проводом бар. Бінерта (25), уже виготовило міністерство, а наради мають розпочати ся 25 с. м.

Другою важною справою, перед котрою станула держ. рада, є з м і н а р е г у л я м і н у, бо всі більші сторонництва змагають до того, що би забезпечити законодатну роботу держ. ради в інтересі самого населєня. В понеділок розпочали ся наради р е г у л я м і н о в о ї к о м і с і ї на основі звіту д-ра Ш т а й н в е н д е р а, а замітна з розправ комісії промова д-ра А д л е р а, провідника соціялістів, котрий іменем свого клубу заявив ся за з м і н о ю р е г у л я м і н у, коли менші і радикальніші групи сему противні (між іншими і укр.-руський клуб). Становище д-ра Адлера стає певним доказом, що соціял-демократи змагають до того, що би забезпечуючи права меншости, таки загородити до-рогу механічній і галабурдній обструкції

Матеріали до історії буковинської Русі.

III.

Альманах „Русьна Хата“.

(Дальше).

Отже Із. Воробкевич хотів і від него дістати дещо до альманаха. „От мені удало ся щось від Мартиновича дістати — писав Із. В. 3. падолиста 1876. — Писав я до него 4 рази, а устно може во 10 раз єго просив, от не було вже куди і вчера отримав я єго твір, котрий дуже придасть ся до нашого альманаха. Єго „Храм“ гарна робота*) і має свою цінність. Мова єго — мішавина, но що робити? Треба на кожний спосіб єго „Храм“ помістити. Прочитай і напиши мені твої уваги. Щоб не стояло печатанє гет занадто високо, то здало бись може якусь другу роботу випустити. Не зяє булюб хоч одну з єго поезій помістити. Будь ласкавий і вибери ту, котра припаде тобі до внодобы. Я тоє від него виклопотав, другий раз не хтів бим тільки жебрати, а другому то бігме не удало бись. Поезії єго не зовсім правильні — но мож їх подекуди поправити, хочай він тоє не дуже любить. Тут тамки буде треба і єго прозу поправити, лиш трохи, щоб не гвівав ся, бо в него рот великий, а голос звучний“...

Барвізький не згодив ся з тим, щоб лишати таку погану мову Мартиновича; тоді

*) По правді се не така то й гарна робота. Троха етнографії тай годі! А мова! а стиль! — О. М.

Із. В. спитав ся при нагоді Мартиновича, чи він годить ся на поправки в мові. „Я зійшов ся з ним — писав Із. В. 22. 11. 1876 — і сказав єму мою гадку про єго твір. Він, думаючи, що (є) unfehlbar, відповів мені ще перед людьми, що він не туди прямє, куди ми, що він не україн фїл, з ними не згажаєть ся, що не може поняти, як може бути єго стиль нечистий і т. д. Що тепер робити? Поправити не мож, бо єго дозволу нема, так напечатати ганьба, а як не напечатать ся, то має він против нас ворогувати, против нас широкий рот роздирати... Казавєм, що напасть тай годі! Двацять раз єго просив, ледви що той славний твір вижебрав, а тепер, дивись, як він наїжив ся і кожу перевернув. Хоч, правду сказавши, він ніякої віри, честилюбивий чоловік, більш нічого. З него літерата годі зліпити. Він другі книжки читає, а про свої і байдуже“.

Отже так і напечатали „Храм“ Мартиновича, як він написав...

Ще кілька слів для характеристики сєго колєсь голосного буковинського матадора. „Вчера — пише Із. В. 17. л. марта 1877 — спитав ся (мого) брата Грегора славний чоловік І. Мартинович межі множеством людей, ци він ще українофілом? На що єму Гриць відповів: „Ще, але ти раз москвофілом, раз українофілом, а третий раз і Ромуном“... І зайшло то у глибоке... Він лиш цвікер на носиско закладав, червоним поясом величав ся і на шлюрку, де єго крестик висить, selbstbewusst, наче зпід хмар сизокрилий орел, дивив ся“...

Був час, що такі люди, як Мартинович,

мали себе за провідників буков. Русі. Він сам прилюдно у газеті величав себе так 1887 року... О. М.

IV.

„Русская Бесѣда“ в роках 1876—1884. — Діяльність Г. Онишкевича.

Перший професор української літератури др. К. Г., котрий учив всего один курс, тільки сором привіс бук. Русі і собі. Тут не місце про се говорити. В літнім курсі 1876 став він секретарем університету, а літератури учив проф. Ем. Калужняцкий цілий рік, поки катедру обняв Онишкевич в марті 1877. (Проф. Калужняцкий обняв катедру славістики). Онишкевич вписав ся небавом до „Рускої Бесіди“, але до двох місяців виступив і тільки на другий рік (1878) знову вписав ся, коли зреорганізовано потроха товариство. Але й тогди він там мабуть не втримав ся, а працював на власну руку.

1877, 17. марта: Був я на першій відчиті п. Онишкевича. Опріч порядочних слухачів, яких зо 35 буде, зібралось нас ще з кількох: Я, Михалек, Шанковский, Ганкевич і Шармаркевич. Читав він нашу устну словесність, зачавши від самих початків, числив всі малорускі зборники і т. п. Мова єго чиста наша, лиш читає дуже скоро і з всего мож заключити, що він у струни нашої ліри ударив. Ци ошибаюсь, то будучність покаже. Взагалі сказати мушу, що не єсть він таким противником нашої мови і словесности, як єго непосредственный попередник. Таке враженє Онишкевич на мене зробив, но я з ним ще не го-

і тим способом забезпечити законодавчу роботу парламенту і охоронити його перед розв'язанням, до чого правительством було би приневолене, наколиб посольська палата лише марнувала час на безхосенних галабурдах або пустомельних розправах.

Допись з Старосамбірщини.

Від трох літ товче ся справа переїми обряду руско-кат. на обряд латин. більшої частини громади Недільної, повіту старосамбірського, не тільки в Старосамбірщині, по різного рода зборах, вічах та товариських сходинах, але також і по наших часописах. Однак не було і одної такої статії в наших часописах, яка би докладно і всебічно огорнула тую справу та її причини, проте впов. Редакція «Руслана» зволить уділити місця нашому голосові.

Недільна се Богом і добрими людьми забута гірська оселя, положена яких 30 кілометрів на південний схід від Старого Самбора в глухій, неприступній гірській куті. Від найдавніших часів село того належало до рускої парохії в Топільниці, заселеній в більшій частині ходоцькою шляхтою, з якої колись виходили рускі архієреї: Винницькі, Копистинські та др. Трошка заможніша шляхта з Топільниці і з сусіднього села Туре змінила свій прадідний обряд руский на обряд латинський, а з обрядом змінила і свою народність на польську. Звідси пішло, що маленькі гірські дворички: Рудницьких, Дверницьких, Ступницьких, Копистянських, які колись в борбах уніятських архієреїв з православними, ставали по стороні православних, нині стали ся гніздами щовіністичної агітації всепольської дурійки. І сі панки не знаючи иншої позитивної та хосеннішої роботи між народом, а при тім всім будучи людьми мало освіченими та нетолерантними, уважають своїм святим обов'язком «добротою Поляка» ширити між народом нашим польонізм і лятинізацію, а при тім використовувати в поганій спосіб який будь заколот в парохії в хосен своєї роботи.

При тім всім нещасте хотіло, що більша частиня парохіяльного поля і ліса положена на території Недільної, а при маленькій та бідненькій церковці стоїть ще домок «плебанія» разом з стайнею. Недільняни при кожній переїмі парохії в Топільниці ніколи не забували упоми-

ворив і не знаю его з близька. Его фізіогномія гей дивна. Казав Шанковський, що він з Татар походить. Красно, гладко зачесаний, має і циліндер і якесь футро з соболя ци з якоїсь примхи. Вчора в касині казав мені Ганкевич, як я его спитав, як друга прелекція випала, що „et tak, im ganzen ist keine rechte Verbindung“... І то може бути, бо пан секретар як що до куци раз зв'яже, то треба другого Александра В., щоб той гув розмотав...

(З листу із. В. а до Ол. Б.).

1877, 17. марта: У нас, братчику, тяжко жити! Така нелюбов, така ненависть, що сохранны Боже! Всі благоденствують; так твердо заснули, що і ті ерихонські труби не збудили їх. Бреме один на другого, як собака, критикує, кілька влізєсь, а щоб сам до праці взяв ся, щоб сам показав, яким ладаном пахне ци воняє, то не его діло.

(З листу із. В. а до Ол. Б.).

(Дальше буде).

нати ся о окремішного для себе сьвященника. Протоє коли в р. 1905 упокоїв ся бл. п. о. Левицький, они знов піднесли свої жалоби і домаганя. Та хто знає, чи їхні домаганя були би не перешуміли, бо теперішній парох Топільниці о. Філярет Ортинський був ім добре знакомий яко сотрудник і зять покійного пароха, коби до села був не вернув колишній дяк і писар Василь Яник з станіславської вязниці. Той несовісний чоловік станув на чолі незадоволених, взяв в руки провід і з вїйтом зачав товчи ся по архієреях, намісництва, цісарскім бургу у Відні, по міністерствах, а вкінци заїхав аж до Черновець до православного владыки, а всюди шукаючи сьвященника для Недільної. Кілько крайцарів наскладали ся Недільняни для тих двох вампирів на дорогу та на «право», можна зміркувати з того, що в кількнайцять господарів таких, які на тоту ціль давали одноразово по 200 корон. Вкінци в р. 1906 Василь Яник і ще щось двох очайдухів зголосили в тутешнім старостві свій перехід на православ'є. Епископска консисторія в Перемишлі дізнавши ся про тоє, вислала комісію з трох сьвященників до Недільної.

Оден з комісуючих сьвященників в своїй особній реляції уже тогди предклав консисторії дати для Недільної окремішного сьвященника. Однак некорисна реляція декана і упір пароховой з Топільниці перешкодили тому. За се в тогди діло вмшав ся тогочасний староста Річчі, який зачислив сам себе до найбільших в Галичині русофобів. За кілька неділь Василь Яник зміняє своє православ'є на латиньство та з собою тягне кількадесят темних бойківських родин. Зачинає ся їзда до лат. ординариату в Перемишлі, а в Недільній лунає клич: «відбити церкву і ерекціональні ґрунти від руского пароха», щоби они стали ся ерекцією латиньської парохії. Протоє Василь Яник разом з вїйском замикають церкву, не пускають до неї через 2 літа руского пароха, самі з процесією ховають мерців, ба навіть урядовою печаткою опечатовують церковні двері, прибивають на них оголошенє підписане урядом громадским, щоби ніхто не важив ся ходити до церкви, ставляють варту коло церкви, щоби наvertsала людей хочаких помолити ся в неділі, а всі жалоби вношені парохом до староства, до суду та до всяких властей остають голосом воїючого в пустині. В селі вражда, бійка, неспокой: «Поляки» нападають на тих, що не зголосили свого переходу на латиньство, ломлять ребра та калічать, проганяють з поля плуги пароха та не дозволяють засеїти поля, в косовицю косять парохіянні луки, забирають сіно та гуляють по свому. Самбірський суд розтягає справу ad infinitum та їздить по «лагодзонцях околичносцях».

При тім згадати належить, що не тільки сусідні панки-Полячки підсувають «лацінникам» по 10 та 20 кор. з упімненєм: «тржимайце се остро», але навіть «уржендніци сондові» в Самборі між собою збирають складки на героїв з Недільної. А герої тоті пустили ся на широку воду плавати; від Річчого дістали 20 метричних сотнарів жита в осени підмоги, хотия у них не було ані граду ані повени, розбрили ся по сьвітї надувати легкодущних людей так, що наколи придуть до рускої хати, представляють себе жертвою «лацінників», коли же стрінуть ся з Поляком, затягають пісонь у про руских гайдамаків та хапають грошенята ніби на капличку, а справді на горівку.

(Конець буде).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Міністер-президент скликав нараду в справі наміреної німецько-чеської анкети. На тій нараді в прив'язі усіх міністрів обговорювано програму анкети і уложено спис осіб, які мають бути запрошені на анкету. — Становище міністра Шрайнера має бути захищене наслідком спору на почтах в Чехах.

Др. Векерле був на довшим послуханю в цісаря, а після того бар. Еренталя. В Пешті споглядають з великою зневірою на сю подорож дра Векерлього і вважають положенє кабінету критичним. Намаганє незалежним до утворення самостійного банку викликало пересилєня, котре може прибрати широкі розміри. Послуханє у цісаря не прояснило положеня, а Векерле має одержати певні повновласти від монарха, імовірно можливого розв'язаня сойму, о чім була мова також на раді міністрів. Положенє міністерства і коаліції стало так трудним, як ще не було доси від часу ествованя коаліції.

Заграниця.

Порозумінє між Австрією і Туреччиною витворює щораз приязніші взаємини між обома державами і можна сподівати ся, що й бойкот проти австр. торгівлі зовсім устане. Але зате відносини між Туреччиною а Грецією щораз більше заострюють ся як ми вже недавно звичали. Висока Порта зовсім не думає Крету відступити Греції, а проти того проявляють ся рішучі протести на вічах. Недавно відбуло ся віче, на котрім мало явити ся до 15.000 учасників, між иншими і вел. вел. зир, котрий велів зложити заяву, що Туреччина ніколи не згодить ся на прилку Крети в Греції. Порушено на вічу також справу бойкоту проти Греції, однак сего не ухвалєно. Причиною відродженя бойкоту є непорочно боязнь перед поважними ворохобнями Греків поселених в Туреччині (в самім Царгороді живе їх около 600.000). Окрім того трудно було би бойкот сей перепровадити в пристанях, бо там самі Греки обняли би виладовуванє і наладовуванє товарів. Впрочім також з доброго жерзля звичають, що Туреччина бажає надати Креті подібну самоуправу, як на острові Самоє. Некорисно для Кретенців уложили ся відносини в останних часах наслідком положеня в Македонії, де проти влянського комітету веде завзяту пропаганду проти Греції.

Що до взаємин Туреччини до Болгарії, то болгарский міністер загр. справ Ляпчев мав вібрати ся до Царгорода, щоби за приклад м Австрії там заявити уступки на турецькі домаганя. В порівнаню з першою предловою 82 мільонів франків, має він подавати значне підвищенє, а іменно 120 мільонів, коли тимчасом Туреччина домагає ся 572 мільони, бо Туреччина вимагає не лише винагороди за болгарску данину, але й сплати значної частини держ. довгу. Болгарія думає поважно про порозумінє з Туреччиною, а на се вказує недавний побут болгарского міністра загр. справ у Відні і его переговори з одним віденським фінансистом. Всеж таки, наколи має прийти до порозуміня, то Туреччина буде приневоленна значно обнижити стої вимаганя.

У Відні рознесли ся сими днями вісти про намір сербского короля Петра, зречи ся престола. Якнебудь сі вісти не справдили ся, всеж таки вказують они

на внутрішній заколот в Сербії, а особливо в Білгороді, звідки такі вісті розходять ся по світі. Часопись «За Отачбину», противна заговорникам пише у вступній статі ось що: „Сербія втратила Босню й Герцоговину, щоби визволити ся від влади Караджорджевичів, бо після сеї соромної події почислені дні сеї династії“. Часопись сю сконфіскувано а єї редактора увязнено.

В Білгороді настрій вельми пригноблений. В конаку (корол. палаті) побоювали ся на балю перед новим роком до останньої хвилі немилої пригоди між австр. послом Ф ор г а ч о м а королевичом Ю р і є м. Всі заходи Мильовановича і короля, щоби втихомирити королевича, котрий в особистим ворогом гр. Форґача, показали ся зразу без світними і здавало ся, що двірський бал не відбуде ся. Гр. Форґач знав про всі ті події, а коли явив ся перед балем у міністра Мильовановича, сей запевнив его, що все відбуде ся без всякої немилої пригоди. На бали явив ся отже гр. Форґач, але весь час був настрій вельми нервовий. Одначе королевич здержав ся від усякої зачіпки на посла.

На новий рік удав ся королевич до касарні свого полку з товариством адютанта, велів виступити на подвірю всему полкови, котрий, як і вся залага білгородска тепер є на поготові і виголосив вельми різку промову проти Австрії і Туреччини. „Нинішне трудне положенє, говорив він між іншими, маємо завдячити безголовій політиці правительства, особливо нездарному міністрови Мильовановичови, котрий обманув весь край і мого вітця. Колиб ми були перед двома місяцями здали ся на наші багнети чи то проти Австрії, чи Туреччини, булиб ми не дожили тепер сего со року“.

В Сербії хотіли також викликати бойкот проти австр. товарів, одначе правительство виступило рішучо проти того, бо в інтересі Сербії є, щоби удержати торгові взаємини з Австро-Угорщиною.

Міністерство Велимировича мабуть не удержить ся при кермі правительства. З нагоди нової сесії скупщини переведено переговори з стороництвами, а кабінет Велимировича уже вніс поновну просьбу о відставку.

Виділ народної оборони скликав численні збори, котрі ухвалили воєнний настрій піддержуваний досі проти Австрії звернути тепер проти Туреччини. Збори обжаловували молодотурків о зраду і ухвалили зараз вислати військо на границю новобазарского санджаку. Задлятого жандарми стережуть турецького посольства в Білгороді а залага є на поготові. До Білгороду покликано телеґрафічно сербского посла Н е н а д о в и ч а з Царгороду.

Порозумінє між Австрією і Туреччиною викликало велике пригнобленє між радикальними Сербами в Босні. Один Серб висловив ся перед кореспондентом Reichspost, що Сербі тепер видані в неволю швабів, котрим їх продав султан по 27 корон за голову. „Сербска Рьч“ в сконфіскованім числі різко виступає проти порозуміня, а наводить там розмову чорногорского князя з кореспондентом загребского „Obzorg“, котрий мав насловити ся, що „обставини тепер так зложили ся, що поневолюють Сербію до війни, чи она хоче, чи ні“.

Просимо відновити передплату.

Н О В И Н К И.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Георгія пр., Еміл.; римо-кат.: Аґнешка. — В п'ятницю: руско-кат.: Поліевкта; римо-кат.: Вікентія.

— Вчєрашнє Йорданське сьвято опроведено у Львові з традиційною величавостю, а вишло оно тим сьвітліше, що сего року сам Ексц. Митрополит гр. Шептицький брав в нїм участь. По богослужєню в Преображенській церкві вишов процесіональний похід з Ексц. Митрополитом в окруженю капітульного і парохіяльного духовенства на Ринок, де прикниці від ул. Гродівцких довершив ся чин водосьвятия. З представителів властей явили ся в заступстві намісника віцепрезиденти намісництва гр. Лось і др. Клеберг, а в заступстві кр. маршалка член кр. виділу Кивелюк, кр. шефи інших властей, генералїція, акад. сенат і ин. Вірних були непроглядні маси, які залягли цілий Ринок і сусідні улиці. Асистував баталіон 30 п. п. з музикою і віддав приписані сальви. Погода була гарна, що також причинило ся до величавости Йорданського сьвята.

— Концерт в честь Ексцелєнції Митрополита. Учениці, що виховують ся в Інституті Сестер Василянок у Львові, устроїли дня 19. лат. сїчня вечером у своїй салі при ул. Длуґоша ч. 17. концерт в честь свого Достойного Покровителя з нагоди недавних Іменин і Нового Року. На концерт прибули крім Ексц. Митрополита, о. мітрат Туркевич, крил. др. Мільницький і Крижановський, голова „Народного Дому“, о. Костецкий, шамб. о. др. Дольницький і о. др. Юрик, о. ігумен Лончина, о. Михняк, о. Гургула, о. сов. Паньківський і другі. З сьвітских гостей бачили ми през. ради шкільної краєвої, д-ра Дембовского, радч. Барвіньского, д-ра К. Студиньского, д-ра Ярослава Кулачковского, д-ра Вол. Охримовича з жєною, проф. Ром. Цєглиньского і других. Крім сего явив ся учительський збір рускої жіночої гімназії під проводом запонадливого директора, о. Кархута. Ексцелєнцію Митрополита привитав хор учениць кантатою Біликовского, почім промовила сьміло і сердечно панна Стернюківна, яка вручила Ексцелєнції цвіти і гарну, цвітами умаєну адресу. Далше почав ся концерт. Хор учениць відспівав складно Біликовського „Ой дивна, дивна руска родина“, Енгельсберґа „В зористу ніч“, Калиняка „Вечєр“ і дві тяжкі композиції Бортвяньского „Благодєсть“ і „Воскниїте Господеви“. Диригував хором комп. Біликовський, якому належить ся признанє за успішну працю. Дві панночки (недбалій репортер забув спитатись про їх прїзвища) відограла зі зрозумінєм на фортеп'яні Мендельсона „Пісню без слів“ і Чайковського „Баркарролю“, а маленька панночка Алїція Левицка і семинаристка п. Марія Мисевич віддеклямували зі зрозумінєм Щурата „Червєг з Київа“ і Лєпкого „Сповідь землі“. На закінченє концерту відспіваю новє „Многая літа“ Біликовського. Концерт виказав, що учениці, крім шкільних занять, культивують музику. Може злишним було би згадувати, з яким пієтизмом виведено всі точки програми. І не дивно, бо концерт устроєно в честь одного в найбільших Приятелів нашої шкільної молодіжи. Після концерту Сестри-Василянки гостили усіх учасників концерту вєчерю.

— Буковинський сойм признав укр.-руским товариствам на Буковині 91.960 К за помоги з краєвих фондів. Таку саму за помогоу дістали румунські товариства.

— Українське слово в ярмі. З Полтави доносять до київської „Ради“, що там відновлено старий курс переслїдуваня українського слова. Микола Лисенко хотів урядити в Полтаві укр. концерт. Начальство не дозволило друкувати оповістки в укр. мові, а навіть наказало предложити тексти укр. пісень одобрєні драмати-

чною (?) цензурою. Через ті перепопи треба було концерт відложити. Полтава є чисто українским містом крім властей, які рядять ся немов в Москві.

— В Живци в домі архієпископа Короля Стефана відбуло ся в суботу в полуднє вінчанє архієпископа Ренати, доньки архієпископа Короля Стефана, з князем Єронїмом Радзівіллом, потомком одного із найвисших і найстарших польских родів шляхотских, споріднєних з п'ануючими німецькими дворами. Цісаря репрезентував на весільнім торжєстві архієпископ Лєопольд Сальватор а молоду пару вінчав в заступстві кард. Пузини єп. Новак з Кракова. З нагоди вінчаня наспіло дуже багато депеш ґратуляційних, між иншими від наслідника престола архієпископа Франца Фердинанда, від єп. кард. Пузини, маршалка краєв. Стан. Бадєнього іменем краю і від многих інших осіб.

— Землетрясенє в Італії. В понеділок о 4. год. 4. год. по пол. дало ся чути коло Мєсини і в півн. Італії доволі сильнє землетрясенє. Сї безнастанні землетрясеня вказують, що їх характер є вулканічний. Без сумніву діяльні є якісь незнані підморєкі вулкани коло Апенїньского півострова, бо з трєх видимих вулканів більшу діяльність проявив лише вулкан Стромболі на Ліпарийских островах, під час коли Везувій і Етна тепер лише дрїмають курять. На Сицилії і в Калябрії настала тепер полуднева зима, себто падають зимні дощі, віють вітри а хвилями заносить снігом. Така непогода тяжко доскулює бездомному населєню. Предвиділи се в Зєдин. Державах півн. Америки і вислали звітдам 8-ма пароплавами будівельний матеріал на доми для 3.000 родин. Вартість матеріалу виносить пів мільона доларів. Тими пароплавами прибудуть також американські тєслі зі всіма потрібними знарядями і за кілька днів приступлять до праці в Мєсині і на північнім побережю Калябрії, де землетрясенє накоїло найбільше лиха. Сей дарунок Американців буде для бездомних неоціненої вартости, бо будуть мати дах над головою. Жертви на харч і одїж плинуть дальше з цілого сьвіта. На руки Папи наспіло доси півтора мільона корон.

— Нова пошєстна недуга у дітий появила ся в м. Штайр в Горішній Австрії. Лікарі назвали єї „пораженєм стрижиня“ (Polyomyelitis acuta anterior). Ся недуга загостила вже й до Відня та до інших міст і ширить ся між дітьми до 14. року житя. Проявляє ся она в той спосіб, що у зовсім здорової дитини настає горячка до 40 стєневів, біль голови, нудота а часом біль жолудка. Наслїдком недуги є пораженє частини або цілого тіла, яке нераз лишає ся через цілє житє без поліпшеня. Пораженє стрижиня може повстати ся і в Галичині. Шкільні власти розіслали в тїй справі окружик до всіх зарядів шкіл з жаданєм, донести безпроволочно кр. радї шкільній, єсли би замєчено появу єєї недуги.

— Нові залїзниці. Красва рада залїзнична розглядала на онодішнім засїданю справу будови нових залїзничих шляхів в Галичині. Між иншим стверджєно на тїм засїданю, що в сїм році розпичє ся будова залїзниць з Мушиня до Крилиці і з Дрогобича до Трускавця. З проєктованих зал. шляхів стоять на передї: Величка-Мислиничі-Мшана долїшня, дальше Н. Санч-Щавниця-Н. Торґ, Перемишль-Данїв-Бєрезів-Риманів, а вкінці Коломия-Косів-Кутин-Устєрєки. Побудовані мають єще бути шляхи в Низька через Кольбушеву до Ряшева, з Дембиці до Яєла і з Закопаного на Свиницю.

— Управа бавовни на Україні. В літі сего року засїють на рос. Україні для проби багато бавовняника. Проби робитимуть ся з американским і азиатским насїєм, щоби знати, котрє з них більше придатнє для українського підсоня й ґрунту. Ті проби, що робили ся досі, дають право вважати Україну придатною для управи бавовняника. Досить того, що кождий куц бавовняника був заввишки більше 3 стїп і давав великє число стиглих пуделочок з бавовною. Само собою розуміє ся, що коли культура бавовняника прищенить ся на Україні, то сучаснє становищє мануфактурної

промисловости зовсім змінить ся: Україна стане її новим районом і зникне гегемонія московських мануфактуристів. Тільки сям і можна пояснити той факт, що проби завести на Україні культуру бавовняника не зустрічають з боку мануфактуристів московского району ніякої допомоги.

— **Єсьмо уповажнені** міродатними властями подати до відома загалу, що личність називаюча себе Йохим Давид, сьвященик чи диякон з Сириї, не має ніякого уповажнення від тутешного Митроп. Ординариата до збираня яких небудь складок на цілі наміреної будови рускої церкви в Вишесмі. Остерігаючи проте духовенство і вірних перед того рода можливо несовісними людьми Митроп. Ординариат повідомляє, що лише ті заслужували би при збираню складок на узгляднене, котрі будуть виказували ся належито спорядженим письменним уповажненням від Митрополичого Ординариату. Заразом для заспокоєня інтересованих додає ся, що всі гроші, які в своїм часі зібрав парох Вишесму о. Петро Курій з братом монастиря Студитів на церков і монастир в Вишесмі, находять ся під зарядом Митропол. Ординариату і що Митропол. Ординариат докладает всіх заходів, щоби всі гроші жертвовані на тую цілі були в самім ділі с. в. на побудоване монастиря і церкви для руских монахів Студитів в Вишесмі ужиті. Вкінци повідомляє ся, що Стефан Бриндас, про котрого арештоване за крадіж часописи донесли, не є екстерністом-слухачем богословія.

— **Часописи в Австрії.** Щеля урядових статистичних записок, виходить в Австрії 487 часописий політичних і 1804 неополітичних в німецькій мові; в чеській мові: 320 політичних, 530 неополітичних; в польській мові: 95 політичних а 202 неополітичних; в рускій мові: 22 політичних і 26 неополітичних; в словінській мові: 27 політичних і 50 неополітичних; в хорватській: 16 політичних і 19 неополіт.; в румунській: 6 політ. і 2 неополіт.; в італійській мові: 46 політичних і 64 неополіт. Одна часопись політична припадає на 18.882 Німців, на 18.610 Чехів, на 44.762 Поляків, на 153.706 Русинів, на 44.177 Словінців, на 44.461 Хорватів, на 16.157 Італійців і 38.494 Румунів.

— **Дрібні вісти.** О. Мих. Куневич, емер. війск. парох, зложив в „Нар. Домі“ у Львові 8.000 К на стипендії в першій мірі для своїх кривних, а при недостачі таких для інших учеників. — В неділю вискочив із шин в Хибі на Шлезку побіг, який їхав з Кракова до Відня. N. W. Tagblatt пише, що се був замах на весільних гостей повертаючих з Живця, між якими був архієп. Леопольд Сальватор. — До Львова мають бути перенесені два баталіони боснійского полку. Жовніри задержать своє умундуроване з війском фезу, замість якого дістануть звичайні війскові шапки.

Оповідки.

— **Дальший репертуар руского театру в Перемішлї.** (Сая Народного дому. Початок 7½ вечером).

В четвер дня 21. с. м. „Надія“ рибачка драма в 4 діях Г. Гаєрманса.

В суботу дня 23. с. м. „Галька“ опера в 4 діях Ст. Мовюшка.

В неділю дня 24. с. м. „Маруся Богуславка“ історична драма зі співами в 5 діях М. Старицкого.

— **З львівської архієпархії.** Іспит на катехитів виділових і народних шкіл зложили оо.: Андр. Галадюк, Адр. Зофівський, Теод. Кудрик, Мих. Лада, Мих. Олексів, Сем. Биленький, Волод. Галайчук, Ник. Кулицкий, Дион. Майковский і Іван Потерейко. — Завідательство парохії в Щирці дістав о. Яросл. Янкевич, тамошний сотрудинок. — Сотрудинок в Щирці назначений о. Алекс. Гвоздецкий. — Канонічну інституцію в дорозі заміни одержали оо.: Волод. Престановский на Креховичі і Ігн. Глібовицкий на Опорець.

— **З приват. рускої жін. гімназії у Львові.** Приватні і вступні іспити до клас приготавля-

ючої, І, II. і III. за I швірик сего шк. р. відбууть ся в прив. женській гімназії з рускою викладовою мовою СС. Василянук у Львові при ул. Длугоша ч. 17. в четвер дня 28. січня. Початок іспитів о год. 8. рано. Зголошеня до тих іспитів приймає дирекция найдалше до дня 26. січня включно. Прочі наші часописи просять ся перепечатати сю оповістку. — о. Спиридон Кархуг, директор.

— **Ювілей 40-літнього єствованя „Просьвіти“** устроєне виділ читальні „Просьвіта“ в Тлустиім ві второк дня 26. с. м. з отсеку програмою: I) О 9. год. рано відправить ся богослужене в проповідію в місцевій церкві. II) По богослуженю в салі Тов-а „Гвезда“ відбуде ся ювілейне просьвітно-економічне віче з таким порядком дневним: 1) отворене віча, вибір президії і вступне слово; 2) привіти „Просьвіти“; 3) реферат ювілейний; 4) реферат шкільний, дискусія над ним і резолюція; 5) реферат економічний; 6) реферат читальняний; 7) розьосовуванє зварядів господарских між членів „Просьвіти“. По вічу слідуєть деклямаційно-вокальні вечерниці. В часі віча і вечерниць буде ся збирати добровільні датки на ювілейний дар „Просьвіти“.

— **Заг. збори „Сокола“ в Коломиї** відбудуть ся для 23. с. м. о 8. год. в „Нар. Домі“.

— **Зі Станиславова.** Заходом укр. руских товариств відбудуть ся ві второк дня 2. лютого великі вечерниці з танцями в салі театр. ім. Мовюшка в Станиславові. Стрій для пань вечерковий, для панів балевий. Музика війскова 58. п. п. Вступ на салю від особи 3 К, для родив з 3 осіб 7 К, з 4 осіб 9 К, білет акад. 1 К. Чистий дохід на добродійні цілі. Початок о год. 8. вечером. — *Комітет.*

— **В Винничах н. Львова** уряджує „Кружок Українок“ вечерниці з танцями і деклямаціями дня 24. с. м. в салі „Німецького Касина“. Початок о 6. год.

— **Від Виділу Руского Тов-а педагогічного у Львові.** З причини зміни редакції і непередвиджених причин технічних ч. 1. і 2. „Дзвінка“ виїде з кінцем сего місяця. Від лютого почавши „Дзвінок“ виходити буде правильно. За теперішню проволоку перепрашає ся предплатників „Дзвінка“.

— **Переписка Редакції.** Вп. н. Б. в Б. Спасибі за прислану статью, покориствуємось нею перед настанем весни, бо тоді як раз пора на те буде. Просимо й на дальше нас запомагати своїми цінними працями.

Посмертні оповістки.

— **Богдан Андрієвич Дідицкий,** председатель „Галицко-руско-ї Матиці“ і кустош бібліотеки „Народн. Дома“, упокоїв ся вчера у Львові в 82 р. життя. В покійнім тратять галицкі москвичі одного з найстарших піовірів обединительних змагань з Москалями. Був се чоловік талановитий і міг багато добра зробити своему народові. Однак сталося як раз противно. Яко редактор „Слова“ пок. Дідицкий в 1866 р. по битві під Садовою проголоєв „единство“ галицких Русинів з Москалями. В останних літах покійний усунув ся на домашній судочинок, хоч і тоді яко голова політ. тов-а „Русская Рада“ мав не малий вплив на житє галицких москвичів. В. в. п.!

— **Васил Івату,** нар. учителя в Тростянці, упокоїв ся в 38 р. життя. В. в. п.!

Телеграми

в дня 20. січня.

Царгород. Іктам доносить, що Болгария хоче заплатити Туреччині 100 мільонів франків відчепного, або відступити области заселені виключно магометанами.

Солунь. Привбуло ту шість вованих турецких кораблів з 50 гарматами.

Білгород. Кружляє чутка, що вчерашну вовну раду, якій проводив міністер Жівкович, скликано тому, що нові гармати показали ся не до ужитку і вибухають перед вистрілом. Так само невдатна є амуніція.

Льондон. З Тангеру доносять, що положене в Фезі починає бути знова поважне з причини виступу претендента Бухамари, якому піддало ся кілька мароканських племен.

НА ДІСЛАНЕ.

Ем. радник суду краевого
Емакуіл Ярослав Якубічка
отворив
адвокатску канцелярию в ДЕЛЯТИНІ.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицко-рускої фабрики Евгена Біліньского в Збаражи.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвящениках.

Держім ся покликту:
Свій до свого!

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма
від 16. до 31. січня 1908.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділі і сьвята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5

В львівських книгарнях: ім. Шевченка (Ринок ч. 10) і Ставропігійській (ул. Руска ч. 3) можна отримати

ПРОПОВІДИ

Д-ра Івана Бартошевского,

а то: *Недільні* (4 К), *Празничні I* часть (4 К), *Празничні II* часть (3 К), *Похоронні* (4 К), *Страстні* (1 К 40 с), *Науки на місяць май* (3 К). — всі ті проповіді можна отримати також у автора (Львів ул. Домса 5) при всяких улєкшенях.

Примічає ся, що згадані обі части Проповідий Празничних творять два окремі, змістом від себе зовсім ріжнячі ся діла. Науки же на місяць Май (числом 31) можуть служити також яко підручники до проповідий на Богородичні празники. Всіх же проповідий Похоронних єсть 120, на похорони осіб ріжного віку і стану, і подають поучаючі гадки також для звичайних проповідий на неділі і празники. (4—6)

В книгарні Тов. ім. Шевченка можна купити:

- 1) *Розважаня про терпіня І. Хр.* — Ул. о. Е. Гузар. — Ціна 1 К без п. пер.
- 2) *Розважаня про терпіня І. Хр. для шкільних дітий.* Ул. о. Ев. Гузар. Ціна 50 с. без п. почт.
- 3) *Боротьба Дрепера з вірою.* Я. Л. — Ціна 40 сот. без п. почт.